

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 51297/08

Kazım ŞENTÜRK v. TÜRKİYE

Kazım Şentürk v. Türkiye davasında,

15 Ocak 2013 tarihinde,

Başkan

Guido Raimondi

Yargıçlar

Danute Jociene,

Andras Sajo,

Işıl Karakaş,

Paulo Pinto de Albuquerque

Helen Keller

ve *Daire yazı işleri müdür yardımcısı* Françoise Elens-Passos'un katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Dairesi), yapılan gizli müzakereler sonrasında aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAY VE OLGULAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

1. Başvuran Kazım Şentürk 1948 doğumlu Avusturya vatandaşıdır ve Viyana'da ikamet etmektedir. Başvuran Ditzingen'de görev yapan avukatlar M. Karaahmetoğlu ve A. Heper tarafından temsil edilmektedir.

2. Davanın olay ve olguları başvuran tarafından belirtildiği şekilde aşağıdaki gibi özetlenebilir.

3. 1999 yılında B.Ö. (bu andan itibaren "şikâyetçi" olarak anılacaktır) başvuranın sahibi olduğu Çorlu, Türkiye'de bulunan fabrikada çalışmaktadır.

4. 16 Eylül 2000 tarihinde şikâyetçinin babası polise o tarihte reşit olmayan kızının kaybolduğu bildiriminde bulunmuştur. Aynı gün başvuran kayıp kız çocuğu hakkında sorgulanmıştır.

5. 20 Eylül 2000 tarihinde başvuran Cumhuriyet Savcısı tarafından tekrar ifadesi alınmıştır. Başvuran şikâyetçinin nerede olduğunu bilmediğini söylemiştir.

6. Sonuç olarak, 24 Ocak 2002 tarihinde şikâyetçi polis tarafından bulunmuştur. Aynı gün şikâyetçi Cumhuriyet Savcısına başvuran aleyhine şikâyetle bulunmuştur. Şikâyetinde başvuranın kendisine tecavüz ettiğini ve ardından da başvuranın amcasına ait İstanbul'daki bir evde kapalı tuttuğunu iddia etmiştir. Şikâyetçi, kendisini sözü edilen evde tehditle tuttuklarını

ve başvuranın kendisine defalarca tecavüz ettiğini anlatmıştır. Şikâyetçi, başvuranın kuzeni H.B. ile evlenmeye zorlandığını ve H.B.'nin kendisini kurtaracağını düşünerek onunla cinsel ilişkiye girdiğini söylemiştir.

7. 22 Kasım 2002 tarihinde başvuran Cumhuriyet Savcısının huzuruna çağırılmıştır. İfadesi sırasında başvuran kendisi aleyhine yapılan suçlamaları reddetmiştir. Başvuran fabrikasında çalışan şikâyetçinin, ailesi ile sorunları olduğunu ve ona yardımcı olmak için onu amcasına ait İstanbul'daki bir eve götürdüğünü söylemiştir.

8. Bakırköy Cumhuriyet Savcısı eski Ceza Kanunun 414. ve 430. maddeleri uyarınca çocuk tacizi ve çocuk kaçırma suçlarından başvuran ve H.B. aleyhine 24 Ekim 2003 tarihinde Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesine iddianame düzenlemiştir.

9. Yargılama sürecinde 27 Şubat 2004 tarihinde Çorlu Ağır Ceza Mahkemesi heyeti tarafından şikâyetçinin beyanı alınmıştır. Mahkeme huzurunda şikâyetçi Cumhuriyet Savcısı'na verdiği ifadesini tekrar etmiştir. Ancak şikâyetçi mahkemede, geçen süre içerisinde başvuran ile evlendiklerinden başvuran aleyhine yaptığı şikâyetini geri çekmek istediğini söylemiştir. Duruşmanın yeri ve saati kendisine tebliğ edilmiş olmasına rağmen başvuranın avukatı duruşmaya katılmamıştır.

10. Çorlu Ağır Ceza Mahkemesi tarafından alınan şikâyetçinin beyanı, 16 Nisan 2004 tarihinde Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesinde başvurana okunmuştur. Başvuranın avukatı söz konusu beyana itirazları olmadığını belirtmiştir. Başvuran savunması sırasında aleyhine yapılan suçlamaları reddetmiş ve o tarihte şikâyetçinin reşit olduğu savı ile, mahkemeden davacının gerçek yaşının tespit edilmesini talep etmiştir. Mahkeme şikâyetçinin doğum kayıtlarını incelemiştir. Kayıtlara göre şikâyetçi 1984 doğumludur.

11. Ceza yargılaması sırasında Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesi aleyhinde suçlamalarda bulunulan diğer sanık H.B.'nin savunmasını da almıştır. H.B. başvuranın şikâyetçiyi İstanbul'daki evlerine getirdiğini ve şikâyetçinin rızasıyla şikâyetçi ile cinsel ilişkiye girdiğini kabul etmiştir.

12. 3 Mayıs 2007 tarihinde Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesi diğer sanık H.B.'nin beraatine karar vermiştir. Mahkeme başvuran aleyhine çocuk kaçırma suçuyla açılan ceza davasını zamanaşımı gerekçesiyle düşürmüştür. Ancak başvurayı çocuk tacizinden suçlu bulmuş ve 10 yıl hapis cezası ile cezalandırmıştır. Başvuranın aleyhine verilen hükümde mahkeme, kararını şikâyetçi ve diğer sanığın ifadelerine dayandırmıştır.

13. 27 Mayıs 2008 tarihinde Yargıtay davayı esastan görüştüktan sonra başvuranın itirazını reddetmiştir.

ŞİKÂyetLER

14. Başvuran Sözleşmenin 6. maddesi kapsamında adil yargılanmadığından şikâyet etmektedir. Başvuran ulusal mahkemenin davanın unsurlarını ele alırken hata yaptığını iddia etmektedir. Sözleşmenin 6. maddesinin 3 (d) paragrafına dayanarak başvuran davacının beyanının Çorlu Ceza Mahkemesi heyeti tarafından alındığından ve kendisinin tanıkla yüzleşme şansından mahrum bırakıldığından şikâyet etmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

15. Başvuran adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmektedir. Bu bağlamda Sözleşmenin 6. maddesinin 1. paragrafına dayanmaktadır. Başvuran ayrıca kendisi aleyhine ifade veren tanıkla yüzleşme hakkından da mahrum bırakıldığını ileri sürmektedir.

16. AİHM, ileri süren hatalar Sözleşme ile teminat altına alınan hak ve özgürlüklerin ihlal edilmesi olasılığıyla sonuçlanmadıkça yerel mahkemeler tarafından yapılan hatalara ilişkin şikâyetleri incelemek ile yetkili olmadığını hatırlatır. Delillerin kabul edilebilirliği ve ilgili diğer sorular ulusal kanunlar ile düzenlenir ve sunulan delilleri değerlendirme sorumluluğu ilke olarak ulusal mahkemelere aittir. AİHM'in görevi başvuranın hüküm giydiği suçlar kapsamında suçlu ya da masum olup olmadığını incelemek değildir. AİHM'in görevi delillerin toplanma yöntemi de dahil olmak üzere tüm yargılamanın adil olup olmadığını tespit etmektir (bkz., *Schenk v. İsviçre*, 12 Temmuz 1998, Seri A no.140, sy.29, § 46, ve *Garcia Ruiz v. İspanya* [GC], no. 30544/96, § 28, AİHM 1999-I).

17. Mevcut davada AİHM, Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesinin ve Yargıtay'ın iç hukuk uyarınca davanın koşullarını dikkate alarak karar verdiğine işaret etmektedir. Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesi çeşitli tanıkları dinlemiş ve şikâyetçinin doğum kayıtlarını incelemiştir. Mahkeme başvuranın bir küçük ile cinsel ilişkiye girerek çocuk tacizi suçu işlediğine karar vermiş ve buna uygun olarak bir cezaya hükmetmiştir. Dava iki yetkili mahkeme tarafından görülmüş ve yargılama süresince başvuran bir avukat tarafından temsil edilmiştir. Dava dosyasında yer alan belgelerden açıkça anlaşıldığı üzere avukat başvuranı davasında yeterli ölçüde temsil etmiştir ve yine aynı belgelerden anlaşıldığı üzere mahkemeler savunma savlarını dinlemiş ve başvuranın taleplerini reddetme gerekçelerini açıklamıştır.

18. AİHM, ulusal mahkemelerin davanın unsurlarının tespit edilmesinde ya da iç hukuk hükümlerinin yorumlanmasında keyfi ya da makul olmayan bir şekilde hareket ettikleri sonucuna varmasına neden olacak hiçbir unsura rastlamamıştır. Bu bağlamda başvuranın Sözleşmenin 6. maddesinin 1. paragrafı kapsamındaki haklarının ihlali söz konusu değildir.

19. Başvuranın Sözleşmenin 6. maddesi 3 (d) paragrafı kapsamındaki şikâyetine ilişkin AİHM, yerel yargılama sırasında mahkemenin talebi üzerine şikâyetçinin bir heyet tarafından dinlenmiş olduğuna işaret eder. AİHM, davacının Çorlu Ağır Ceza Mahkemesi huzurundaki beyanında 24 Ocak 2002 tarihinde Cumhuriyet Savcısına vermiş olduğu ifadesini tekrar ettiğini ancak geçen süre içinde başvuran ile evlendiklerinden başvuran aleyhine yaptığı şikâyetini geri çekmek istediğini söylediğini hatırlatır. Söz konusu ifade daha sonra Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesinde görülen duruşmada başvurana okunmuş ve başvurana savunma yapma fırsatı verilmiştir. Başvuranın temsilcisi davayı gören mahkemeye söz konusu ifadeye itirazlarının olmadığını belirtmiştir (yukarıdaki 10. paragrafa bakınız). AİHM, başvurayı suçlu bulan davaya bakan mahkemenin kararını yalnızca davacının 24 Ocak 2002 tarihli ifadesine dayandırmadığına ve diğer sanığın ifadesini de dikkate aldığına işaret eder. Diğer sanık ifadesinde başvuranın şikâyetçiyi ailelerinin İstanbul'daki evine getirdiğini teyit etmiştir (bkz., *buna karşın, Hulki Güneş v. Türkiye*, no. 28490/95, §94-96, AİHM 2003-VII (özetler)).

20. Bu bağlamda AİHM, Sözleşmenin 6. maddesinin 3 (d) paragrafının aşağıdaki ilkeyi teminat altına aldığını hatırlatır. Sanık hakkında hüküm verilmesinden önce kendisinin aleyhinde olan tüm ifadelerin çekişmeli yargılamanın gerçekleşmesi amacıyla sanığın iştiraki ile kamuya açık bir duruşmada ele alınması gereklidir. Bu ilkenin istisnası mümkündür, ancak bunlar, kural olarak, tanık ifade verdiği zaman ya da yargılamanın sonraki aşamalarından birinde, sanığa kendisine karşı olan bir tanığı sorgulama ve ona itiraz etme imkanının yeterli ve uygun derecede verilmesini gerektiren savunma tarafının haklarını ihlal etmemelidir (bkz., *Al-Khawaja ve Tahery v. İngiltere* [GC], NO. 26766/05 VE 22228/06, § 118, AİHM 2011).

21. Mevcut davada AİHM, davacının İstanbul'da yerleşik olmamasından ötürü ifadesinin heyet tarafından alındığına dikkati çeker. Başvuranın avukatı duruşmanın yeri ve tarihi konusunda bilgilendirilmiştir. Ancak avukat duruşmaya katılmamış ve şikâyetçiyi sorgulamamıştır. Başvuranın avukatı şikâyetçiyi duruşma salonunda sorgulama hakkını kullanabilecek durumdayken, duruşmaya katılmayarak bu hakkını kullanmamıştır. Dahası başvurana, kendisine isnat edilen suçlamalar hakkında savunma yapma fırsatı da verilmiştir. AİHM, ayrıca, şikâyetçinin ifadesinin mahkemenin verdiği kararda dayandığı tek delil olmadığına da işaret eder. Dava dosyasında yer alan belgelerden açıkça anlaşıldığı üzere davaya bakan mahkeme başvuran aleyhine verdiği kararını ikinci sanığın ifadesine dayandırmıştır.

22. Yukarıda belirtilenlerin ışığı altında AİHM mevcut davada, başvurana kendisine karşı olan delillere itiraz etme imkânının yeterli ve uygun derecede verildiğine hükmeder.

23.Bu bağlamda AİHM başvuranın şikâyetlerinin Sözleşmenin 35. maddesinin 3.ve 4. paragrafları anlamında dayanaktan yoksun olduğundan şikâyetlerin kabul edilemez olduğunu kayıt eder.

Bu gerekçelere dayanarak AİHM oybirliği ile,
Başvurunun kabul edilemez olduğunu *beyan eder*.

Françoise Elens-Passos
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Guido Raimondi
Başkan